

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Z novim letom bo „Gorenjec“ izhajal v povečani obliki. Gorenjci, naročajte v obilnem številu svoj list!

Doba bere.

Čudno se mora dozdevati vsakemu količkaj treznemu, da nimamo med raznimi cerkvenimi dobami tudi one, ki bi se imenovala doba bere; hudobni in izprideni liberalci bi jo tudi in to najbrže krstili: doba polnjenja farških bisag. Mogoče, če se steče, kar nas Bog obvaruj, kdaj vse po njih volji in želji, da bo vrinjena med druge cerkvene dobe tudi ta kot božja naprava.

Pa, četudi dandanes se ni, vendar je ta čas za naše brižne dušne pastirje že sedaj bolj važen od vsakatero cerkvene dobe. In ker je bil čas pretečenih dveh mesecev naših dušobrižnikov največ posvečen tej skrbi, to je beri, hočemo se tudi mi nekoliko pečati s to zadevo, ki je veliko, če ne največje breme za našega kmeta. To so davki to! Če bi klerikalna stranka imela le majhno srca za kmeta, recimo eno četrtno od tega, kar vpije, tako bi se najprej lotila tega nad vse težkega bremena, ki tlači kmetske davkoplachevalce in zastavila vse moči v odpravo tega srednjeveškega davka. Vemo, da tega ne store, saj jih poznamo te dobrotnike našega kmeta.

Ko pride jesen, ko ni še kmet dobro spravil vsega, prične se po naših hribih in dolinah, selih in vaseh trkanje dan zadnem, da kmet ne utegne zapreti niti svojih kašč.

Ta teden bo pobiral gospod kapelan vsakoletno bero po teh in teh vaseh, se glasi nedeljo za nedeljo s prižnic. Pristaviti seve ne pozabijo, da se naj dobro obneso, saj se gospod prav lepo priporoča. Najprej tedaj kaplan, in ubogi kočar mu stisne v svoji zabitosti tudi zadnjo in edino kronico, boječ se, da bi gospod ne prišel na zadnjo uro. Komaj je pobral kaplan, razdelil sv. podobice in pobožal kako Marijino mlado devico, že grmi naslednjo nedeljo z lece, ki se trese pod pezo debelotrebušnega župnika: «Ta teden se pobira bera. Glejte, da se dobro obnesete, da daste dobro mero in ne kakih smeti.» In naš kmet? Zmaja nekoliko z glavo in pristavi sosedu: za seme sem včeraj kupil pšenice, domače bom imel komaj dosti za bero. Pobere župnik,

oziroma njegovi hlapci in ko je kmet spraznil že nekaj razpredalov, pricaplja nazadnje ponižno še mežnar z vrečo; tuintam še organist. Če stvar resno preudarimo, sta zadnja dva še najbolj, oziroma res potrebna in zaslužita.

In to se ponavlja leto za letom. Ne prša se, kakšna je bila letina, če je toča dobila i. t. d. Daj, drugače je tvoja duša pogubljena. Vsak, le malo razumen človek mora spoznati, da se tu godi našem kmetu krivica, ki jo je treba, ali bilo treba odpraviti. Pomisliti je treba, da imajo najlepše kmetije v naši deželi ravno ti gospodje. Poleg vsega drage pogrebe, maše, očenaše in kaj vse. Kdo je v stanu naštetiti vse blagajne, iz katerih vlečejo ti gospodje mastne plače poleg bere, brez katere bi še vedno sijajno shajali. Pa kaj se hoče, «denar je sveta vladar» in to jim je glavno.

Da se pa nam ne bo moglo očitati, da jim ne privoščimo življenja, izjavljamo, da smo mi odločno na stališču, da se to odpravi in pravnim potom uredi ter razdeli. Zdaj ravno najboljši sloji, mestjani in drugi zavedni, se temu odtegujejo in dajo le-to, kar morajo. Potem bi se stvar uredila in bi zadnji gorski župnik imel primernejšo eksistenco ko zdaj, ko se ravno oni v ravnini debelé in spravljajo tisočake na kup. Če bi imeli ti ljudje res kaj srca in za pravičnost, bi morali sami na to siliti. Tega nimajo in drugič je treba držati ljudi v jarmu, saj ravno bera je kaj primerno sredstvo za agitacijo. Kako je drugim ljudem večinoma nadležno vsako nadiegovanje in moledovanje pri drugih. Naših duhovnikov pa tega ni, kakor se vidi. Če bi imeli kaj smisla za stvar, bi se temu kmalu odpomoglo. No, oni dobro slutijo, da bi s tem padel vsaj deloma njih vpliv. Stvar je tudi z verskega stališča obsojati, kajti pogosto se že sliši in to iz prostih ust: «Za bero se gre, pa ne za vero». S tem stavkom je vse povedano in nam daje upanje, da se zua zjasniti tudi enkrat pri nas. Seve, kmalu to še ne bo, a delati je treba na to z besedo, peresom in kakor mogoče. Ta namen imajo tudi zgoraj zapisane vrstice.

Učiteljski konvikt v Ljubljani.

Konec.

«Učiteljski konvikt» ima svojo krajcarsko podružnico. Z dotičnimi knjižicami mora učiteljstvo med ljudi! Če

nam knjižice plesnijo doma, nam ne bo s tem nič pomaganega. — Vsako učiteljsko društvo mora pristopiti k «Učiteljskemu konviktu» kot pokrovitelj 200 K. Vsako učiteljsko društvo mora prirediti vsaj enkrat v letu koncert v prid «Učiteljskemu konviktu». — Potrkati je treba pri občinah, raznih društvih in korporacijah, pri posojilnicah in hranilnicah, da nam priskočijo na pomoč. — Nadalje bi moral biti pravi društveni član vsak učitelj in vsaka učiteljica ter v ta namen plačati na leto 2 K. Če bi se zgodilo samo to, bi imeli vsako leto nad 2000 K gotovega dohodka. — Goriško in štajersko deželno učiteljsko društvo se mora obrniti z dobro utemeljenimi prošnjami na deželni zbor, da dovoli v ta namen večji prispevek. Odbor «Učiteljskega konvikta» mora stopiti s takimi prošnjami pred občinski svet ljubljanski, pred deželni zbor kranjski in tudi pred «Kranjsko hranilnico». — Vsak učitelj in vsaka učiteljica se mora posluževati edino in samo «Gospodarskega programa». Toda «Gospodarski program» je treba razširiti tudi izven Ljubljane po drugih mestih (n. pr. Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Kamnik, Postojna, Idrija, Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Litija itd. — koder daje dobiček učiteljsko iz kraja in okolice). «Gospodarski program» naj ustanove tudi za Štajersko (n. pr. Celje, Maribor, Brežice, Ptuj, Ljutomer, Rogatec itd.) in za Primorsko (n. pr. Gorica, Trst, Divača, Ajdovščina itd.). Učiteljsvo pa sme naročati in kupovati samo pri tistih tvrdkah, ki se vpišejo v «Gospodarski program».

O «Hranilnici in posojilnici Učiteljskega konvikta» in o nje pomenu za «Učiteljski konvikt» se je že govorilo. Odbor pripravlja tudi efektivno loterijo, in dobiti bo še druge vire dohodkov.

Društveni odbor se je odločil, da razpošlje znanim prijateljem učiteljstva in šolstva tako-le prošnjo:

P. n.! Poznamo Vas, da ste prijatelj šolstva in učiteljstva. To nam daje pogum, da se obračamo do Vašega blagorodja s ponižno prošnjo. Znano je Vašemu blagorodju, da se ljudski učitelji hudo borimo za vsakdanji kruh. Z malo plačo, ki jo dobiva učitelj, komaj samec izhaja, ne pa učitelj z družino. In vendar je njegova dolžnost, da vzgoji svojo deco stanu primerno.

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

Salakin se je nenadno opotekel in telebnil na Ivanove noge. Ivan se je stresel, kakor bi ga kdo nepričakovano potopil v mrzlo vodo, kriknil in sunil svojega tovariša od sebe, vsled česar je konj pričel teči.

«Nič ni, — prav nič!» je šepetal Salakin, oklepaje se Ivana. Njegov obraz je postal višnjev, oči motne in brezizrazne.

«Med pleča me je udaril — srce je zadel — od tega pride — že preide...»

«Jeremija!» je rekel Ivan s tresočim glasom. «Obrniva nazaj, — za Božjo voljo!»

«Kam?»

«Proti mestu. Bojim se!»

«V mesto ne smeva! Ne, midva se peljeva dalje in prodava konja, potem greva tja — k Matiju!»

«Bojim se!» je rekel Ivan poparjeno.

«Pred kom?»

«Slabo nama bo šlo, brat! Kaj bo iz tega? Ali sva hotela kaj takega?»

«Hudič te vzemi!» je upil Salakin in njegove oči so se iskrile jezno.

«Slabo šlo — kaj se to pravi? Ali sva midva prva, da umoriva človeka? Ali se to še nikdar ni zgodilo?»

Zbog nizke plače mu je nemogoče, poslati svoje otroke v mesto, v srednjo šolo. Če je pa že učitelj-oče v taki stiski, pač ni treba poudarjati, kake reve so v tem oziru šele učiteljske vdove in učiteljske sirote.

Po geslu: «Pomagaj si sam in pomagal ti bo Bog» smo učitelji leta 1894. ustanovili «Društvo za zgradbo konvikta v Ljubljani», katerega namen je, zgraditi v Ljubljani poslopje za zavod, v katerem bo skrbjeno za učiteljske otroke in sirote, da bi se pripravljali za življenje ter bili za svojih študij preskrbljeni kakor v uravnem očetovem domu.

V desetih letih smo nabrali 20.000 K zgradbenega kapitala, ki smo ga zložili večinoma učitelji sami. Potreba učiteljskega konvikta postaja danzadnevom večja in nujnejša. Iz lastne moči pa ne pridemo učitelji še kmalu do zaželjenega cilja, če ne dobimo podpore in pomoči pri šolskih in učiteljskih prijateljih. Upamo pa, da bomo uslišani ter nas bo narod, ki nam izroča in zaupa svoj najdražji zaklad: svojo deco — iz hvaležnosti drage volje podpiral pri tem podjetju, ki ima edino skrbeti za učiteljske otroke in sirote.

Z ozirom na blagi namen se usojamo tudi Vaše blagorodje ponižno prositi denarne podpore ter se blagovolite v ta namen poslužiti priložene položnice. Vsak tudi najmanjši dar, bomo sprejeli z največjo hvaležnostjo. «Kamen do kamena palača».

Preverjeni smo, da ne ostane ta prošnja glas vpijočega v puščavi. Nekateri naši prijatelji, ki so že prejeli to prošnjo, so se tudi že odzvali z znatnimi zneski. Pričakujemo, da se jih odzove še mnogo.

Da bo vedel društveni odbor, komu je poslati tu priobčeno prošnjo, naj nemudoma naznani vsak šolski voditelj ali kdorkoli izmed naših tovarišev in tovarišic društvenemu blagajniku Jakobu Dimniku iz svojega kraja naslove šolskih prijateljev, o katerih je pričakovati, da da bodo kaj darovali za «Učiteljski konvikt».

Končujemo s Simom Grogorčičem:

Le vkup, le vkup, kamnarji, zdaj,
na delo vsi, zidarji, zdaj,
imé si proslavite,
dom skupni nam zgradite!

«Odbor učit. konvikta.»

«Ne bodi tako hud!» je prosil Ivan jokavo, ko je zapazil, da je postal tovarišev obraz obupen in zmeden.

«Kako bi ne?» je upil Salakin ves iz sebe. «Taka zgodba...»

«Le pazi, kaj storiva!» je rekel Ivan živo, tresoč se po vsem životu in oziraje se na vse strani. «Kam se peljeva? Tu blizu morajo biti Višenki, — čemu ga peljeva tjakaj?»

«Stoj, hudičeva mrha!» je upil Salakin nad konjem in skočil iz sani na pot, enak sneženi gruči.

«Prav!» — je godel, prijemši ogjarja za roko. «Primi, — potegni doli! Za noge zagrabi, — naprej!»

Ivan se je trudil, da bi mrtveca ne videl v obraz, prijel je njegove noge in zagledal potem mesto obraza vendarle nekaj višnjevega, okroglega, nemarnega.

«Skoplji luknjo!» je zapovedal Salakin in skakal okrog po mehkelem snegu, razmetujoč ga z brzimi, krepkimi brcami. To je pa delal na tako poseben način, da je Ivan spustil ogjarjevo telo na tla, vstopil se čezenj in gledal svojega tovariša, ne da bi mu pomagal.

«Koplji vendar, zagrebi ga!» je upil Salakin, brzo in pridno pokrivaje prsi in glavo umorjenega s snegom. To sta delala dva koraka proč od sani.

Konj je zabrnil glavo proti njima in ju zrl, nepremično stoječ, kot bi bil okamenel.

«Dobro, končano! Peljiva dalje!» je rekel Salakin.

«Premalo!» je rekel Ivan.

«Kaj premalo?»

Naš državni zbor se je v soboto odgodil. Zgodilo se je to vsled poraza, ki ga je doživel ministrski predsednik Körber v proračunskem odseku poslanske zbornice. Predloga o podporah in 69 milijonskem posojilu je bila z veliko večino odklonjena. Za vlado so glasovali le Poljaki, trije ustavoverni, en nemški naprednjak, en Rumun in en klerikalec. Radi tega je vlada odgodila državni zbor, ki se zopet skliče najbrže meseca januarja, da se izvrše vsaj volitve v delegacije.

Na dunajskem vseučilišču so 9. t. m. nemški dijaki, boljje divjaki, tako tulili kakor bi bili v tevtonskih pragozdih. Razbili so vse deske za nabijanje slovanskih oglasov. Nato so vdrl v rektorjevo pisarno, kjer so vse zdrobili, kar se je dalo. Bili so jako pogumni, ker ni bilo nobenega Slovana blizu. Nemška kultura, heil!

V ogrskem parlamentu se je kazala 13. t. m. prava azijska kultura. Krog 9. ure zjutraj je kakih sto opozicijskih poslancev odšlo korporativno v parlament. Ker ima Košut revmatizem in ne more hoditi, se je peljal s svojimi tovariši. Službujoči policijski komisar jim je branil vstop, a potegnili so ga s seboj v garderobo, ga tam oklofutali in obrcali in ga naposled iz parlamenta ven vrgli. V dvorani je bilo 20 mož nove parlamentarne straže, katero so začeli opozicijski poslanci bombardirati s knjigami, tintniki, poleni in vsakovrstnimi drugimi stvarmi. Polomili so več stolov in nekaj malih miz ter vse pometali na stražo. Na predsednikovi tribuni se je vršil pravi pravcati pretep. Poslanci so prevrnili predsednikovo mizo, ji odlomili noge in z njimi tolkli po stražarjih. Eden stražarjev je bil prijel poslanca Rigota za goltanec, in ga tako davil, da je že omagoval, a priskočili so drugi poslanci in tolkli stražarja po glavi z odlomljenimi nogami stolov toliko časa, da je bil ves krvav. Končno so poslanci pognali stražarje v beg. Skorenj, ki so ga med pretepom sezuli nekemu stražarju, so postavili na predsednikovo mizo. Pozneje je poslanec baron Haasz ta čevelj na predsednikovi mizi razrezal in usnje razdelil med poslance, da ga shranijo kot spominsko medaljo za slavne čine.

«Vidi se — grič!»

«Vseeno! Zravnati ga ne morem!»

Vseda sta se v sani in peljala dalje, sedeča tesno drug pri drugem. Ivan je gledal nazaj in zdelo se mu je, kot bi grozno počasi vozila, ker grič nad truplom umorjenca ni hotel zginiti iz pogleda.

«Poženi kljuseta,» je prosil tiho Salakina, potem pa je krepko zatisnil oči in jih držal dolgo zaprte. Ko pa jih je odprl, videl je vendar še na levi ob potu mal griček nad sicer gladko sneženo ravanjo.

«O Jeremija, slabo nama bo slo!» je rekel Ivan tiho, skoro šepetaje.

«Oh, kaj!» je odvrnil Salakin zamolklo. «Sedaj prodava konja, potem pojdeva zopet v mesto! Tam naj naju iščejo! — Tu so Višenki!»

Pot je peljala nizzdoli v dolino, pokrito s snegom. Črno, golo drevje se je prikazalo ob obeh straneh ceste. Nek vran je zakrokal... Tovariša sta se od strahu stresnili in molče pogledala drug drugega.

«Bodi previden!» je šepetnil Ivan Salakinu.

8.

Stopila sta v gostilno šumno in smeje se.

«No, dobri prijatelj!» je rekel Salakin gostilničarju. «Natoči nama en kozarček!»

«Lahko se zgodi!» je odvrnil visokostasi, črnobradi kmet, ki je stal za točilnico. Ivana je pogledal tako prijazno in odkrito, da je ta obstal sredi sobe in se smehljaj v zadregi.

Ministrska kriza na Srbskem. Ker se Gruicu ni bilo posrečilo sestaviti ministarstva, je poveril kralj istega Pasiću, ki je sestavil zmerno ministrstvo, ki ga je skupščina voljna podpirati. Pravosodstvo je prevzel Mihajlo Jovanović, predsednik cipelacijskega sodišča. Dne 12. t. m. je podalo ministrstvo daljšo izjavo o svojem programu. V imenu samostalnih radikalcev je izjavil Ljuba Stojanović, da bodo podpirali vlado pri vsem, kar smatrajo za dobro in koristno državi.

Macedonija. Kakor znano, so grške čete v Zelenicah uprizorile strašno klanje med bolgarskim prebivalstvom. V Doljnih Solnah so bile umorjene tri osebe. Pretekli teden je bilo v skopeljski okolici umorjenih 10 oseb in dve ranjeni. Tudi v Kunci je bila umorjena ena oseba. Notranja macedonska organizacija je sklenila, da ta in podobna grozodejstva ne maščuje več z napadi na grške vasi in umorom nedolžnih in neprizadetih, temveč maščevanje doleti grške čete. — Turška vlada je zopet pisala poslanikom prizadetih velesil ter se izrekla proti pomnožitvi tujih orožniških častnikov. Poslaniki bodo odgovorili takoj in odločno.

«**Junaki!** pariški poslanec Syveton, ki je bil po glavi udaril francoškega vojnega ministra Andréja, je umrl. Po klerikalnih listih se je takoj razbobljalo, da so Syvetona umorili frasoni, Syveton bi bil moral priti pred sodnijo zaradi svojega pobalinskega napada, zato se misli, da je pustil plinovo napravo nalašč odprto, da se je zadušil.

Proti morilcu ministra Plehveja se je pričela v Petrogradu 13. t. m. sodna obravnavna. Iz obtožnice se razvidi prava slika o sedanjem terorističnem gibanju na Ruskem. Umor ministra Plehveja se je izvršil po naročilu socijalno-revolucijske stranke, ki se je ustanovila l. 1902 in ima svoj centralni odbor v inozemstvu.

Rusko-japonska vojna.

Kakor smo že zadnjič poročali, grič 203 m še ni v rokah Japoncev. Ako hočejo Japonci dobiti popolnoma v roke imenovani grič, morajo preje osvojiti for Pan-

«V našem kraju je navada,» je govoril gostilničar, medtem ko je postavil žganje pred Salakina, «da poreko ljudje, ki stopijo, „dober dan“ ali „Bog z vami“. — Ali prideta od daleč?»

«Midva?» Ne, midva — menim — ne preveč — okoli trideset vrst . . .» je jecljal Salakin.

«Od katere strani?»

«Od tam semkaj!» je pokazal Salakin na duri gostilnice.

«Tedaj sta iz mesta?» je vprašal gostilničar.

«Tako je! — Pojdi sem, Ivan, in pij!»

«Ta je gotovo tvoj brat, Ivan?»

«Ne!» je brzo odgovoril Ivan. Kako naj bi bila brata?»

V kotu izbe, pri vratih, je sedel mal kmet s špičastim, tičjim nosom in s živimi, zbadljivimi očmi. Vstal je, pristopil k gostilniški mizi in zrl obema tovarišema ostro v obraz.

«Kaj je?» je vprašal gostilničar.

«Nič!» je odvrnil kmet s škipajočim glasom. «Meni sem, da sta morda znanca . . .»

«Ali hočeva sesti in pogreti se,» je rekel Salakin, stopivši od mize in cuknil Ivana za rokav. Stopila sta na stran in prisedla k mizi. Kmet s tičjim nosom je postal ob gostilniški mizi in gostilničarju nekaj šepetal.

«Odriniva!» je Ivan šepetal Salakinu.

«Čakaj!» je odgovoril Salakin glasno.

Ivan je vprl svoj pogled očitaže v prijatelja in zma-

lungsan, ali pa vsaj prisiliti rusko topništvo v tem foru, da se umakne. Šele potem zamorejo Japonci obstreljavati notranje mesto Port Arturja in pristanišče. Ako bi slučajno rusko portartursko brodogradništvo ne moglo vdreti iz pristanišča, predno si osvoje Japonci grič 230 m, je smatrati izgubljenim. Splošno pa se sodi, da Port Artur ne bo nikdar kapituliral, marveč da bodo posamezni fori samostojno nadaljevali obrambo.

Ruska armada pri Mukdenu je močna zdaj 400.000 mož, med temi 40.000 konjice. Kakor se čuje, se je vkrcalo pri Kinčavu 2000 Japoncev, kateri hočejo, kakor se sodi, s tem oddelkom pretrgati ruske zveze severno od Tjenlina. Dne 10. t. m. ponoči so ruski lovci napadli sovražne pozicije na jugu vasi Manjapudza, potisnili nazaj predne straže ter jih prisilili, da so se umaknili en kilometer daleč proti jugu. V isti noči so Japonci večkrat izkušali napasti utrdbe ob železniški progi, kateri so se približali na 200 m daljave. Vsi napadi pa so bili odbiti. Tudi južno ob reki Šaho se je vnela že velika bitka, kakor se zatrjuje. V nedeljo ponoči so se Japonci navalili na železniški most preko reke Šaho, da se ga polaste, a so naleteli na ljut odpor. Rusi so streljali iz težkih topov, kar je Japonce primoralo, da so se umaknili. Boj je trajal do 6. ure zjutraj. Drugi dan, t. j. v ponedeljek pa so se Rusi morali umakniti japonski premoči. Umaknili so se na utrjeno pozicijo, 12 in pol kilometrov proti severo-vzhodu ter so pustili na licu mesta množino zaloga in več topov. Obstreljavali so silno japonsko vojno črto ter so v torek zažgali taborišče v Zerotinu, vsled česar je nastal požar, ki je trajal do srede. Japonci so baje izgubili 10.000 mož; svoje pozicije so le s slabimi močmi branili.

Najnovejše poročilo se glasi, da je rusko brodogradništvo v Port Arturju popolnoma uničeno ter da ni več za rabo. — Ta vest še ni odobrena.

Dopisi.

Iz Radovljice. Mlado društvo »Zabavni klub« je letos prvič priredilo Miklavžev večer v svojih prostorih. Miklavž je bil s svojim spremstvom v lepi obleki, vendar bo treba za drugo leto še marsikaj izpopolniti in nadomestiti, da bo prihodnjic mogel še sijajnejše nastopiti.

jal z glavo. Zdelo se mu je, kakor bi bilo opasno, hudo in neprimerno glasno govoriti zdaj pred tuji.

«Natoči nama še enega!» je rekel Salakin proti gostilničarju.

Vrata gostilnice so zaškripala in vstopila sta še dva človeka: eden, starec z dolgo, sivo brado in eden, širokopleč, z veliko glavo. Slednji je nosil površni kožuh.

«Bog z vami!» je rekel starec.

«Dobro došli!» je odgovoril gostilničar in se ozrl pri tem v Salakina.

«Čegav je konj?» je vprašal širokopleči, kazaje z glavo proti vratom.

«Teh dveh!» je rekel kmet s špičastim nosom počasno, kazaje s prstom na Salakina.

«Res je, — najin je!» je potrdil Salakin in poslušal svoje srce, ki se je krčilo vsled razburjenosti. Zdelo se mu je, kakor bi govorili tukaj vsi tako nenavadno, tako priprosto, kot bi vedeli vse, kot bi se nad ničemur ne čudili, in kot bi le nekaj pričakovali. «Odpraviva se!» je šepnil svojemu tovarišu.

«In kdo sta vidva?» je vprašal širokopleči, obrnivši se proti Salakinu.

«Midva? Midva sva — mesarja,» je odgovoril Salakin, «midva trživa z mesom!»

«Kaj pomeni to?» je vzkliknil Ivan nemirno, četudi tiho.

Dalje prih.

Letos so se za njegov nastop izvršile vse priprave v naglici v zadnjih dneh. Vendar pa je bil Miklavž izredno bogat in zelo radodaren, kar se je splošno opazilo. Poleg otročičev društvenih članov je bilo povabljenih tudi mnogo revnejših šolarčkov in šolaric in vsi so bili bogato obdarovani; revnejši otroci pa so dobili zraven običajnih daril tudi darila iz šolskih potrebščin. Za vse to pa se je seveda največ zahvaliti društvenim gospem in gospodični učiteljici kakor tudi društvenim gospodom, ki so s svojimi radodarnimi rokami pripomogli k temu. Miklavžev večer je počastil s svojo navzočnostjo tudi tukajšni g. okrajni glavar pl. Detela s svojima hčerkama in bil je res prijeten in zabaven večer ne samo za otročiče, ampak tudi za odraslene, katere je v prvi sobi posebno dobro zabaval gospod »parkelj« s svojo šaljivo vnanostjo in šaljivim nastopom. — Prišla je zopet zima s svojimi dolgimi večeri. Povsod se prirejajo zabave z gledališkimi predstavami i. t. d., pri nas pa to ni mogoče, ker tu ni dobiti za to primernih prostorov, a upati je, da se s časom tudi tukaj razvije živahnejše društveno življenje, kar bode gotovo ugodno vplivalo tudi na zmedene tukajšne politične razmere.

Z Dunaja. (Tudi »pozitivno« delo?) Nekako pred dobrimi dvema leti se je urbi et orbi razbobnalo, da se je med dijaštvom pojavila nova struja, ki je zavrgla stara načela ter se poprijela novih, zdravih (?). Odetela je, kakor se nam je reklo, ona »brezdelna muha«, ki je ovirala dijaško delovanje: Iz stare, strogo napredne »Slovenije«, se je razvila nova, takozvana radikalna, nadstrankarska, ki je poslala v slovensko domovino preroke, da prerokujejo novo dobo, dobo preporeda. Od tedaj se v tej »preporojeni Sloveniji« in njeni podružnici dijaku, ki je komaj zapustil srednjo šolo, zabučuje, da je poklican v to, da izreče svoje ogorčenje nad obema slovenskima strankama, poklican da skrhna orožje, s katerim se bijeta stranki v »bratomornem« boju. A ravnosti dijak, ki ima tako važno nalogo, ne sme imeti proste volje, ampak se mora brezpogojno in slepo ukloniti diktatorstvu in terorizmu nakaternikov. In da bi bili kos svoji nalogi, so si sestavili program, katerega glavni točki ste »pozitivno delo« in »zdravi kriticizem«. V koliko vas resne smatra slovenska javnost, v koliko ste pomirjevalno delovali med obema strankama in ali vaš umetni most med njima drži, to razmišljati ni naša stvar, to naj presojajo politiki v domovini, mi si ogledamo samo vaše »pozitivno delo« med dijaštvom. Ali se strinja z akademično častjo, da vedoma širite neresnico o nas? (Pijani Savani v Žalcu, Savani združeni z Daničarji.) Ali se strinja z akademiško častjo, da nas zahrbtno napadate? (Pismo glede Vegove slavnosti, ki ste ga pisali odboru Zvezde in v katerem »odstopate« zastopništvo dunajskega dijaštva »združenim« Savanom in Daničarjem.) Ali se strinja z akademiško častjo, da ste besedo, ki ste nam jo dali glede skupnega nastopa pri Videnskemu Sokolu, snedli zadnji trenutek? (Zato ste vtaknili blamažo, ki ste jo doživeli pri tej priliki.) Ako so vaša načela taka, ako si tako tolmačite svoje »pozitivno« delo, vas mora vsak značajan akademik pomilovati. In kako naj pozneje v javnosti nastopajo možje, ki se za časa svojih studij vspričo svojih nadutosti in megalomanije ne zavedajo akademične časti in se ne sramujejo zahrbtne politike. Hic Rhodus, tu se poslužite svojega zdravega kriticizma ali pa z navadnim računom pomisljajte, so li ta dejanja vredna akademika, vredna akademične korporacije. Savani.

Novice iz kamniškega okraja.

— Organistu v Stranjah se naj da toliko plače, da ne bode hodil v Kamnik nadlegovat za posojila popolnoma tujih žensk. Ako rabi klavir, naj mu ga kupi g. fajmošter ali pa stranski klerikalci.

— Jaka iz Kamnika pride keplanovati v Kranj. Tako pripoveduje Nani z Grabna. Jaka naj le ostane v Kamniku, da izpreobrne še tistih par »liberalcev«. Kranjski meščani se gotovo lepo zahvalijo za take Jakate.

— Govori se, da so pri zadnjih občinskih volitvah v Kamniku nekateri meščani samo zato glasovali za klerikalce, da bi se rešili policaja, ki županu vedno «flavze» prinaša na uho. Ker je naše meščanstvo precej malenkostno, je prav verjetno, da je to res.

— Stalno namesčen je na Homcu dosedanji učitelj g. Miroslav Praprotnik.

— Umrila je v Mengišu 15. t. m. gospa Marijana Hribar, mati ljubljanskega župana Ivana Hribarja v 80. letu svoje starosti. N. v m. p.!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Občni zbor «Narodne čitalnice v Kranju» se vrši danes ob poldevetih zvečer, na katerega se vsi p. n. člani uljudno vabijo. Zborovanje se vrši v prostorih «Narodne čitalnice». Odbor.

Gasilno društvo v Kranju ima svoj redni občni zbor 25. t. m. ob polenajstih dopoldne v mestni dvorani s sledečim sporedom: 1.) poročilo načelnika, 2.) poročilo tajnika, 3.) poročilo blagajnika, 4.) volitev novega odbora. — Zvečer, kakor navadno, pogostitev moštva na «Novi pošti».

Umril je včeraj g. Jož. Razboršek, župnik v Šmartnem pri Kranju, prej dekan na Bledu, star 68 let. Pokojnik se v Šmartnem ni nikdar vtikal v politiko. N. v m. p.!

— Šmartno je ena najboljših farâ na Krânskem in zopet bodo na stezaj odprta vrata «farski fovšariji», škof Bonaventura si bo pa pri oddaji bogate župnije spet lahko izgovoril nekaj tisočakov za nepotrebne zavode.

Medved v Besnici. Iz Pokornovega kraljestva se nam piše: Pravijo, da medved v zimskem času spi in mi Besničani bi bili neizrečeno veseli, ko bi se tudi naš Medved držal te lepe navade. Ali naš Medved ne da miru niti po zimi. V nedeljo je že zopet rjul in skakal na prižnici, kakor obseden. Vsak čas se je bilo bati, da se bo prekucnil čez leco. Strašno se je togotil, ker se je o njem raznesla govorica, da prepozno prihaja k umirajočim. Toda o tem morda prihodnjic kaj več. Danes naj le nekoliko popišemo, kako si je naš fajmošter preskrbel od svojih farmanov zaupnico. Do pred kratkim je Medvedov France le obiral druge in pohlevni Besničani so potrpežljivo prenašali njegove sitnosti. Ker le ni bilo miru, smo malega Pokorna v «Gorenjcu» prijeli nekoliko za ušesa in takoj je bil ogenj v strehi. Naš dušni pastir, dosedaj vaje neomejene pokorščine in poslušnosti od strani svojih ovčic, je kar besnel vsled dopisov v «Gorenjcu». Njegova jeza je dosegla višek, ko je prišel do prepričanja, da je s svojimi smešnimi in bedastimi popravki dosegel ravno nasprotno, kar je nameraval. Jeza mu je kratila spanje in noč in dan je premišljeval, kako bi si preskrbel zadoščenja. «Gorenjca» si sicer ni upal tožiti, zato je pa pogruntal nekaj, kar mu dela vso čast. V farovžu so skrpali neko zaupnico, v kateri se poje čast in slava malemu Pokornu ter lepi Julki in v katero so izlili vso svojo onemoglo jezico na «Gorenjca». Zaupnica se je na sv. Joštu prepisala na čisto in s to polo sta farovška podrepnika Klinar in Tibernik iz Zg. Besnice beračila za podpise od hiše do hiše. Pravila sta, da se gre za «gospodovo čast». Polo so podpisali farovski petolizniki, vsi oni, katerim se tresejo hlačice pred hudim Medvedom, in slednjič tisti, ki sami ne nosijo hlač. Če ni šlo drugače, so za može podpisale kar njih boljše polovice. V Sp. Besnici je bil posebno Štuvar vnet za fajmoštvo čast. Od občinskih odbornikov sta podpisala samo Jelenc iz Sp. Besnice in Benka iz Zg. Besnice, to je tisti, ki se drži tako žalostno, kakor da bi mu čmrli lezli iz nosa. Oba nabiralca podpisov sta prav vrla moža. Klinar se je ustil, da bo nekemu kmetu plačeval stanovanje, v katerem je sedaj nekdo, ki baje piše v «Gorenjca», samo da bo tega dopisnika spravil pod kap. Tibernik se je brzkone hotel fajmoštru izkazati hvaležnega, ker mu je Medvedov France nekoč velikodušno podaril pol kape čikov. Tako sta zopet naš fajmošter in fest punica Julika prišla do svoje časti in ta čast je gotovo med brati vredna pol kape žegnanih čikov!

Iz Radovljice se nam piše: Dopisniku iz Bohinja v predzadnji številki «Gorenjca» ponovno izjavljamo, da se ne žnjim in z nikomur glede razstave prepirali ne bomo. Razstavi in njenemu odboru so glasno dajali priznanje gospodje, katerim dopisnik v «Gorenjcu» ne seže v nobenem oziru niti do členka! Torej nas jezica dopisnikova, ki ima kdove kake — bolečine zaradi razstave, pušča lahko popolnoma hladne. Ko pride čas, bo odbor položil svoj popoln račun in se bo videlo, ali je razstava koristila ali ne. Dopisnik pa naj ne pričakuje, da bo razstavni odbor na njegove zahteve le s prstom ganil. Ako si dopisnik hoče nakopati še večje blamaže, najnadaljuje! Odbor sadne razstave v Radovljici.

Izvoljen je bil pred kratkim za predsednika podružnice c. kr. kmetijske družbe za Radovljico, Lancovo in Predtrg g. Ivan Kristan, posestnik in zasebni uradnik v Radovljici; predsednikom slov. bralnega in pevskega društva «Triglav» pa g. Alojz Vengar, fotograf v Radovljici.

Velikansk ogenj je bil 14. t. m. na Laborah pri Stražišču. Pogorela so vsa gospodarska poslopja g. Staretu, veleposestniku na Laborah. Pogorelo je tudi mnogo klaje, žita in krompirja.

Odlikovanje domače tvrdke. Ljubljanski čevljarški mojster g. Ivan Zamljen je dobil za svoja na mednarodni razstavi v Parizu razstavljenega dela zlato kolajno in častno diploma.

Pasji kontumac se je razglasil v občinah Podgorica in Črnuče.

Glavo je odtrgal gorenjski vlak sprevodniku Ivanu Likoviču iz Preserja 13. t. m., ko je vozil z južnega na državni kolodvor. Nesrečnej je zapustil ženo s tremi otročiji.

Pošta na Savi. Trgovinsko ministrstvo je odredilo ustanovitev pošte na Savi pri Jesenicah.

Umril je na Dunaju deželni poslanec kranjskega veleposestva, vitez Langer. V deželnem zboru se je zlasti zanimal za kmetijske zadeve in si na tem polju pridobil obilo zaslug.

V Kovorju je organist Peternel padel tako nesrečno, da si je zlomil roko.

Nesreča v škofjeloškem kamnolomu. Železen drog je udaril Franca Jereneka po obrazu. Zbil mu dva zoba in prebil čeljusti. Ponesrečenca so prepeljali v deželno bolnico.

Naročen umor. Žena tovarniškega delavca Josipa Stareta na Savi je pregovorila svojega ljubimca, 16 letnega tovarniškega delavca Fr. Motnikarja, da umori njegovo moža ter mu obljubila za to — 5 kron. Motnikar je res pričakal zvečer Stareta pred tovarno, ga udaril z motiko po glavi ter ga smrtno ranil. Orožniki so zaprli Motnikarja in nezvesto ženo.

Podpore gasilnim društvom je priznal deželni odbor iz stražno-gasilnega zaklada za leto 1904. naslednjim gasilnim društvom na Gorenjskem: Ljubljana 600 K; po 300 K: Ljubno in Vižmarje; po 250 K: Škofja Loka in Vodice; po 200 K: Bled, Ježica, Komenda, Mošnje, Moravče, Motnik, Ribno, Stara Loka in Trata; po 175 K: Bohinjska Bela, Gameljni, Kranj, Pirniče, Srednja vas v Bohinju in Šmartno-Tacen; po 150 K: Begunje, Breznica, Cerklje, Dovje, Koroška Bela, Kropa, Leše, Lukovica, Mengiš, Preddvor, Radovljica, Rateče, Selca, Št. Vid pri Ljubljani, Voglje in Železniki; po 100 K: Poljane, Šencur in Tržič. Skupno se je razdelilo 17.150 K.

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur». Išče se: pomočnik špecerijske stroke za Ljubljano, pomočnik galanterijske za Ljubljano, 4 mešane za deželo, potnik za neko trgovino v Trstu, 2 kontorista za Trst, prodajalka za Ljubljano, blagajničarka za deželo in učenec za Jägerndorf. — Službe išče: pomočnik manufakt. stroke, 2 špecerijske, 3 špec. in želez. 16 mešane, 2 kontorista in 2 kontoristinji oziroma blagajničarki.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da sta bili ti-le navedeni podružnici poslali prispevke za leto 1903 v tekočem 1904 letu: ženska podružnica na Vrhniki znesek 86 K; moška podružnica v Celju znesek 268 K 23 vin. Ženska podružnica v Št. Jurju ob juž.

žel. pa je uposlala meseca novembra 1903 znesek K 82.50 vin, potem uradništva lista «Slovenec». Objednem, ko se v koledarju za 1905 leto s pričujočim popolnuje «Vestnik» naše družbe za leto 1903, prosi družbeno vodstvo vse podružnice, naj bi blagovolile v prihodnje vedno o pravem času in vedno za tekoče leto pošiljati prispevkov in to neposredno družbinemu vodstvu. Naknadni popravki povzročajo namreč obilo dela; «Vestniku» pa učinjajo to škodo, da ni popolnoma natančno zrcalo dejanja in nehanja družbinnega vodstva. — Dalje naznanja, da so porabne le cele zalepke in cele dopisnice s popolnim besedilom, posebno, ako so starejšega datuma. Izrecno povdarjamo, da znamk, če so samo izrezane iz dopisnic in zalepk, ne moremo rabiti. Objednem si usojamo opozarjati vse cenjene rodoljubkinje in rodoljube na to, da naj se pisemske poštno zozanke ne odiepljujejo, nego izrezavajo s papirjem vred, na katerem so prilepljene ter nam tako upošiljajo, ker le take znamke je mogoče družbi razpečati. Imena darovalcev in število po njih uposlanih znamk se bodo objavila svoječasno.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Križem sveta.

Denarno pismo izginilo. Neka draždanska tvrška je poslala neki mariborski tvrški pismo s 6000 markami nemškega denarja. Na mariborskem kolodvorskem pošt-nem uradu je pismo še vknjiženo, od tu pa je — izginilo.

Henrik Klein, mož žene, ki je umorila in oropala starega Sikora, priznava, da je vedel, kaj namerava storiti njegova žena. On ji je tudi odsvetoval, pa žena ga ni hotela ubogati.

Ruski pravosodni minister Muravjev postane poslanik na Dunaju, ako car sprejme njegovo demisijo.

Svoje žene ni spoznal. V Eisenbüttelu (Brunšvik) je skočila neka žena v vodo. Začeli so je brž iskati z drogovi po dnu, in neki obrtnik je že med iskanjem izjavil, da je samomorika najbržje njegova žena, s katero sta se zjutraj sprla, nakar je odšla z doma. Čez pol ure so samomorilko izvlekli iz vode mrtvo ter jo prenesli v obrtnikovo hišo, ki jo je spoznal za svojo ženo ter ji tudi snel poročni prstan ter obvestil policijo o samomoru. Drugo jutro pa je prišel navidezni vdovec zopet k policiji povedat, da utopljenika ni njegova žena, ker je prava žena vso noč spala v drugi sobi.

Gospodarske stvari.

Tedenski sejem v Kranju dne 12. t. m.

Prignalo se je 151 glav goveje živine, 1 telet, 67 prašičev, — ovac, — kozlov, 75 buš. — 50 kg: pšenice K 10.50, prosa K 7.50, ovska K 7.50, rži K 8.25, ajde K 8.—, ječmena K 7.—, fižol: mandalon in ribničan K 14.—.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu novembru je 244 strank vložilo K 9.1168.27, 188 strank dvignilo K 53.024.41, 15 strankam se je plačalo posojil K 26.200.—. Denarni promet K 39.1453.07.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V mesecu novembru je vložilo 78 str. K 16.166.14, 69 strank dvignilo K 17.509.10, 4 strankam se je izplačalo posojil K 2.200.—. Stanje hranilnih vlog K 544.522.17, stanje posojil K 534.631.47, denarni promet K 78.131.48.

Poljudna umetnost. Deževnega jesenskega dne sedim pri časopisu in, ko ga prebiram od početka do konca, mi v prilogi obstanejo oči na mali notici, kjer se med drugim bere, da je strojno vezenje skoro popolnoma izpodrinilo vezenje na roke. Nisem mogla prav pojmiti, da bi ročno vezenje, ki je ob času, ko je stalo na vrhuncu, ustvarilo toliko umetnih tvorb, ki so kosale s samim slikarstvom, o čemur nam priča še danes mnogo takih del po muzejih, n. pr. srednjeveški gobelini — moglo zapasti strojnemu vezenju. Ko berem še naprej, vidim, da je izpodrinilo to ročno vezenje — šivalni stroj. Ni mi bilo jasno, kako naj mrtvi, krhki, bobneči stroj, ki smo o njem doslej le čuli, da dobro šiva srajce, krila itd., veze in sicer lepo veze, zatorej posvetim svoj izprehod tej zadevi in se

napotim v Ljubljano, na Sv. Petra cesto št. 4, v zalogo Singerjevih šivalnih strojev, odkoder sem že večkrat dobila na dom lepake o učnih kurzih za vezenje na stroj. Stopim v prodajalnico in tu vidim polno prelepih vezenin, napravljenih na šivalnih strojih, vezenin, ki bi jih nikdar ne mogla spoznati za strojno delo. Videla sem namizne prte, preproge in zastorje, blazinic in pompadurje, celo podobne, portrete in krasne pokrajinske slike. Pa kako fino je vse to izvršeno. Niti sledu o strojnem, mahaniskem, skozinsko enakomernem delu. — Stroj opravlja le službo hitrejšega izdelovanja, vendar pa ostane individualnemu znanju vezilke kljub temu nedotaknjen delokrog. Dama v prodajalnici me je prijazno vprašala, če ima katero teh del na sebi res kaj takega, kar označuje nevesče občinstvo s zaničljivim obrazom: «strojno delo». V resnici sem morala to zanikati. Že parkrat sem čitala v časopisih o «izložbi modernih umetnih vezenin, napravljenih na šivalnem stroju,» pa se nisem menila za to razstavo. Kako napačno sem ravnala, sem se poučila šele danes. Naj se toraj vsakdo, ki mu je na tem, da si okraši stanovanje, seznanj s to umetnostjo in priporočam vsakomur, da si sam ogleda v trgovinah Singer & Co. take izdelke, napravljen na šivalnem stroju, in ne bo mu žal.

Listnica uredništva.

Dopisa iz okolice in iz Mošenj prideta prihodnjaj na vrsto.

Zahvala.

Najtopleje se zahvalujemo vsem znancem in prijateljem za odkritosrčno sočutje povodom boleznj in smrti našega preljubljenega sinka

VILKOTA

in za mnogoštevilno udeležbo pri njega pogrebu.

V KRANJU, 16. decembra 1904.

Rodbina Hlebševa.

211—1

Seydlin



Najbolje za zobe.

Zahtevajte 'Gorenjca' v gostilnah in kavarnah!



Zaradi preselitve se dobiva pri **J. Wohlgemuthu** zares po nizkih cenah še ostalo

sedlarsko blago

kakor: uzde, komate, vajeti i. t. d., poleg tega raznovrstne oljnate barve, firnež i. t. d. pravega domačega izdelka brez vsake zmesi (Schwerspatt). Kdor torej hoče poceni kupiti blago, naj te prilike ne zamudi. Nadejaje se mnogobrojnega obiska z velespoštovanjem

J. Wohlgemuth

Kranj, glavni trg 118.

208-1



Zahvala.

Povodom prebitke izgube našega preljubljenega soproga, očeta in očma, gospoda

LUKA GRILCA

izrekamo tem potom vsem, ki so nam izrekli svoje sožalje in sočutje, pa tudi vsem onim, ki so spremili nepozabnega ranjkega k večnemu počitku, dalje vsem darovalcem krasnih vencev ter «Gasilnemu društvu» v Begunjah, kakor tudi gg. povcem in drugim, ki so pripomogli do veličastnejšega pogreba, najiskrenejšo zahvalo.

Zapuže pri Lescah, dne 14. decembra 1904.

Žalujoča rodbina Grilc-eva.

210-1

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

9-26 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3,491.512-12. Stanje hipoteknih posojil K 2,023.544-30.

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijanci.

04.1/4

Pariz 1900



„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najholj razširjeni v tovarniških obratovistihih.
Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje.
Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izberi v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

98-13



Krojaški salon za gospode
Ivan Magdič
Ljubljana, Stari trg št. 8

Izdolovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. 4-1

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.



Zaloga „Belske kisle vode“

Vellacher Sauerbrunnen 4-24

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 steklenic) 8 K.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Pozor!

Uljudno vabim slavno p. n. občinstvo k nakupu igrač, tašk za gospodinje in šolarje, šolskih potrebščin in špecerijskih stvari vsake vrste.

Spoštovanjem

200-2

Rajm. Krisper, Kranj.

Izjava.

Jaz podpisani Janez Brolih, posestnik v Hotemozah, prekličem s tem vse razžaljive besede, katere sem rabil napram g. Franu Juvanu, posestniku v Olševku. 2 7

Janez Brolih l. r.

Lepa meblirana soba

z električno lučjo se odda s hrano ali brez hrane.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

212-1

Čevljarska delavnica

v Kranju z vsem blagom, orodjem in stroji se odda v najem s 1. januarjem 1905.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

213-1

Naznanilo.

Velecenjenemu občinstvu uljudno naznanjava, da sva prevzela staroznano gostilno „Na pošti“

na Jesenicah. — Prosiva za naklonjenost veleslavnega občinstva ter zagotavljava, da bode najina glavna skrb, vedno točno postreči velecenjene goste z gorkimi in mrzlimi jedili ter z izborna pijačo.

Tudi se priporočava za ženitovanske pojedine i. t. d., p. n. tujcem in izletnikom je pa obenem 14 moderno opremljenih sob na razpolago.

Za mnogobrojni obisk se najudanejše priporočata

Ludovik in Ivanka Herdinger.

Na Jesenicah (Gorenjsko), 14. decembra 1904. 7-1

Slovo.

Ob priliki odhoda iz Kranja kličem tem potom vsem prijateljem in znancem, sosebno pa telov. društvu „Gorenjski Sokol“ in sl. peskemu zboru „Nar. Čitalnice“

„Na zdar!“

209

Štefko Pleše.

Kmetovalci!

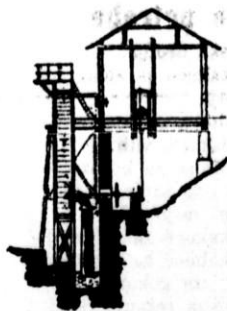


MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristal dr. pl. Trnkóczjev kranjski redilni prašek za prašiče. Natboljši zdravi dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pisem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

1 zavo za 50 vin. pri vsakem trgovcu. Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczv, Ljubljana. Razpečevalci dobe 148 - 9 popust.

G. Tönnies

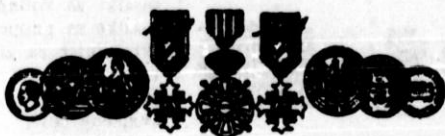


104-31

lovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

64-38



MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile kore-
nine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka**
kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in
obturatorji se izvršujejo po **najnovjih**
metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu
in cementu kakor tudi vse **zobozdrav-**
niške operacije izvršuje tu **specijalist**.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Radi opustitve trgovine

prodaja se od dne 27. novembra raznovrstno **manufakturno**
blago pod lastno ceno pri

Mariji Ažman

205-1

nasproti g. H. Suttnerja, urarja v Kranju.

Večkrat premitano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepešne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

98-25

v Ljubljani.

Kranj.

trgovini, Merkur, Peter Majdic
dobijo po najnižjih cenah v

komate, najboljše kakovosti, se
Vozne plajte in pokrivala za

206-1

Vozniki, pozor!

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.



Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad
ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-24

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izvrsten okus kave dosežete s primestanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Tapetnik in preprogar Dragotin Puc

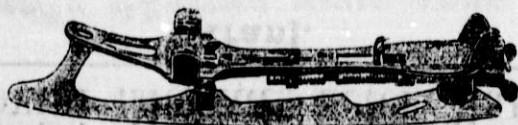
Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarске zadruga v St. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 186-16

Lepo božično ali novoletno darilo so

drsalke



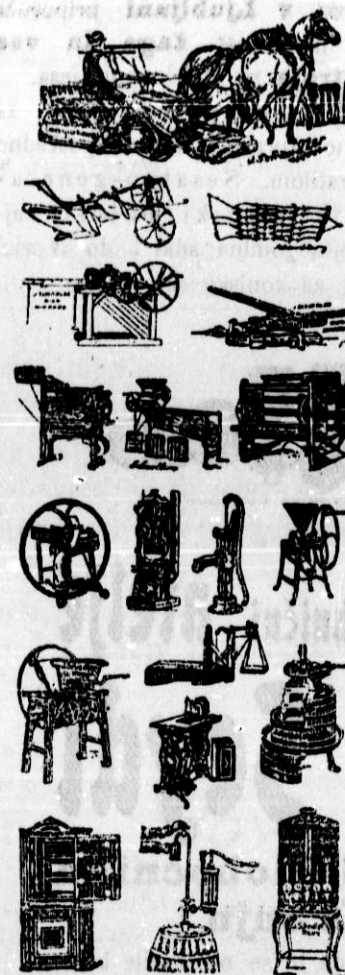
katere prodaja v različnih vrstah in po nizki ceni
trgovina „MERKUR“ Peter Majdič.

Za dijake znižane cene.

201-2

že veliko let dobro znani stroji vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe



poljska orodja, stiskalnice za seno, trijerji, čistilnice za žito, mlatilnice, vtili, luščilnice za koruzo, mlinci za sadje, mlinci za grozdje, stiskalnice za sadje, stiskalnice za grozdje, mlinci za golače, stroji za rezanje rope, slamoreznice, kotli za kuhanje klaje, sesalke za vino, pipe, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojico, škropilnice za gnojnico, vodovodi, železne cevi, svinčene cevi, gumijevе cevi, konopnene cevi, priprave za točenje piva, priprave za sladokod, omare za led, mlinci za kavo in dišavo, stroji za delanje klobas, šivalni stroji, priprave za petrolej, železne blagajne, železno pohištvo, namizne tehtnice, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog i. t. d. po zopet izdatno znižanim cenah, vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupci in agenti zaželjeni! Piše naj se naravnost: 115-16

Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.



Vidmaric kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli.“

JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenic (1 ducat) 5 kron, 24 steklenic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 steklenic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 steklenic (4 ducati) 16 kron, 60 steklenic (5 ducatov) 18 kron.

Manj kakor 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspehom proti zastarelemu kašlju, holecinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje guste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 krone 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

195-5

P. Jurišić, lekarnar

Pakrac.

Pozor!

Bolnemu zdravje!

Pozor!

Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravilo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIĆ, št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzajem.

Pomočnika
naprednega mišljenja za izdelovanje finega pohištva
sprejme v trajno delo
Josip Bernik
mizaraki mojstar v Selcih pri Škofji Loki.

Hamburg-Amerika



Iz Ljubljane v

150-15

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG**, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

System Talko



GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1901

M. Podkrajšek frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-39
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni gor-ko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Učenec

se sprejme pri

H. SUTTNER

155-18

urar v Kranju.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na miredvora, obmejno omrežje, vožna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d. 103-28

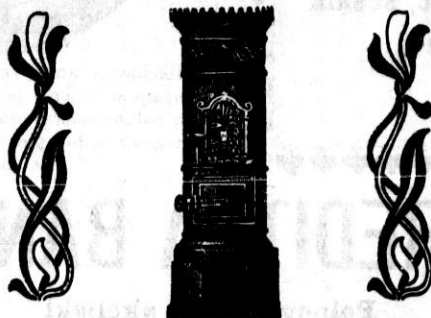
Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

71-36

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pljuge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

Zaloga voznih plah in pokrival za komate.



Prodaja Tomaževe žindre in kajnita.

stropov, vlitte kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih pečl

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-49

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S l. počastno diploma za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, lit. rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-60

M. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborno zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.



Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovito bel gld. 3-75, najfinejša znamka, gld. 6-50. 114-25

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu tvebanju.

17-49

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjizice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle data, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.



97-29

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih baiah. Veliki prostori, pritično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.



Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-16

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.



Imam v kleti

177-10

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnjem državnem kolodvoru po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zdravje je največje bogastvo.



Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želodčnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodec. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljša sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele raji tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.)

11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K, 5 ducator (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gr., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Hija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1860.

187-7

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vizitnice in Kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Cenjenim svojim



odjemalcem!

Splošne gospodarske razmere so v zvezi s krajevnimi okoliščinami provzročile, da se je stanje trgovin z manufakturnim, špecerijskim, železninskim, galanterijskim in papirnatim blagom tekom časa znatno poslabšalo.

Z ozirom na to so trgovci vseh teh strok sklenili, da odslej svojim odjemalcem popolnoma ustavijo običajna

novoletna in vsa pod kakim drugim naslovom dana darila

ki presezajo vrednost 20 vin., bodisi v blagu, gotovini ali takozvanem konsumnem popustu, zato pa bodo darovali primerno svoto

v dobrodelne namene.

Vsak trgovec se je zavezal z besedo in pod globo prvič 50 K, v ponavljajočem slučaju do 500 K da se bode strogo držal v to svrhu podpisanih sklepov.

To naznanjamo cenj. svojim odjemalcem v blagohotno uvaževanje!

V Kranju, dne 1. decembra 1904.

Babič Pavla
Crobath Fran
Dolenz Fran
Fabiani Karol
Florian Karol
Hlebš Ferdinand
Kocmut Janko

Krenner Josip
Kušlan Jernej
Krisper Rajmund
Likožar Josip
Logar & Kalan
Majdič Ivan
Majdič Peter

Marenčič Marija
Matlašič Martin
Miklavčič Eng.
Omersa Fran
Perisini Jakob
Pirc M.
Pollak Ferdinand

Puppo Karol
Rant Albin
Rooss R. & E.
Sajovic Ferd.
Slabe Fran
Urbanc Feliks

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemani za celo leto 4 K, za pol leta 2 K za četrta leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se za petičvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoltljivo pošiljati naročilna reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.